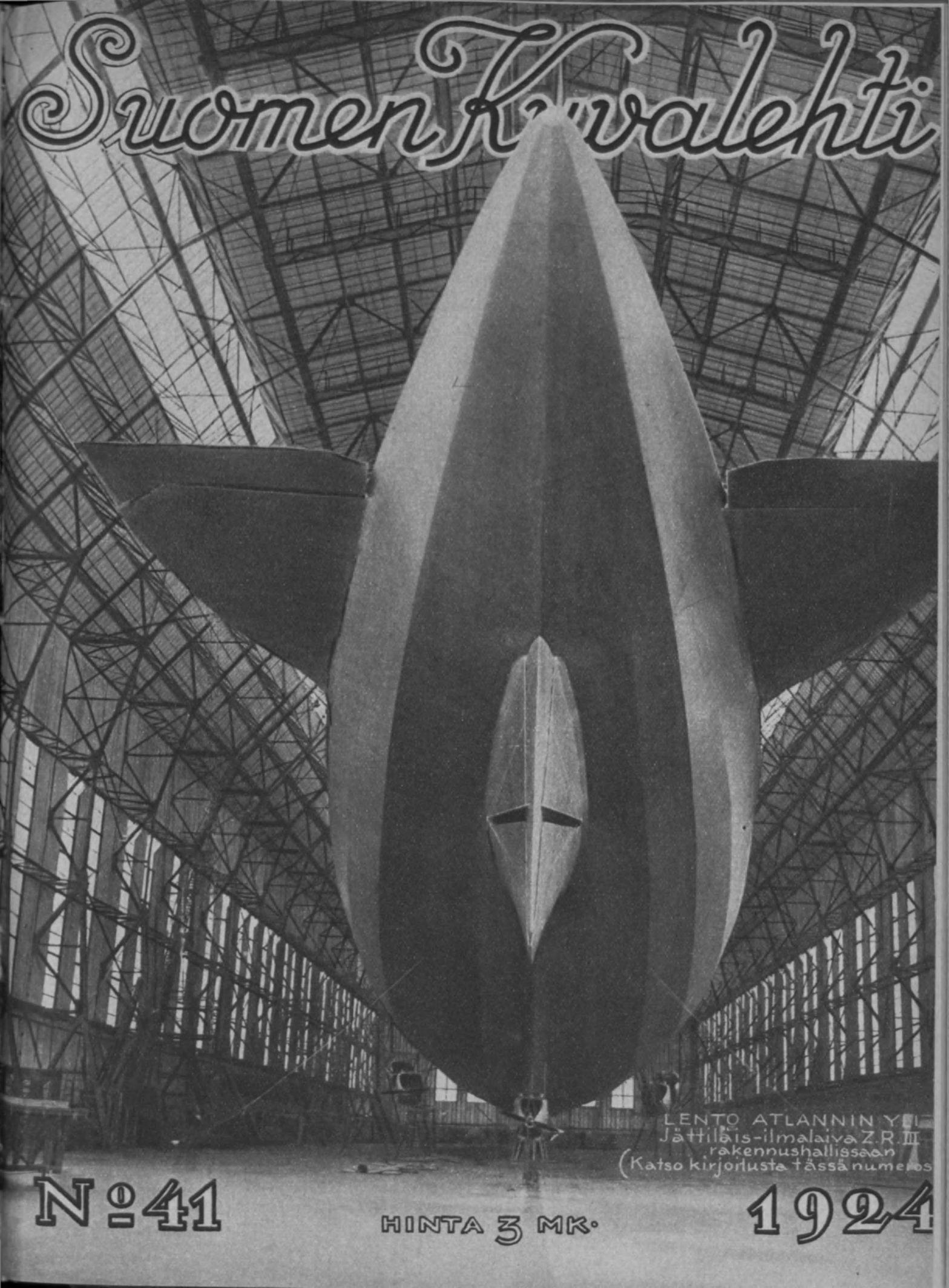

Suomen Kuvalehti

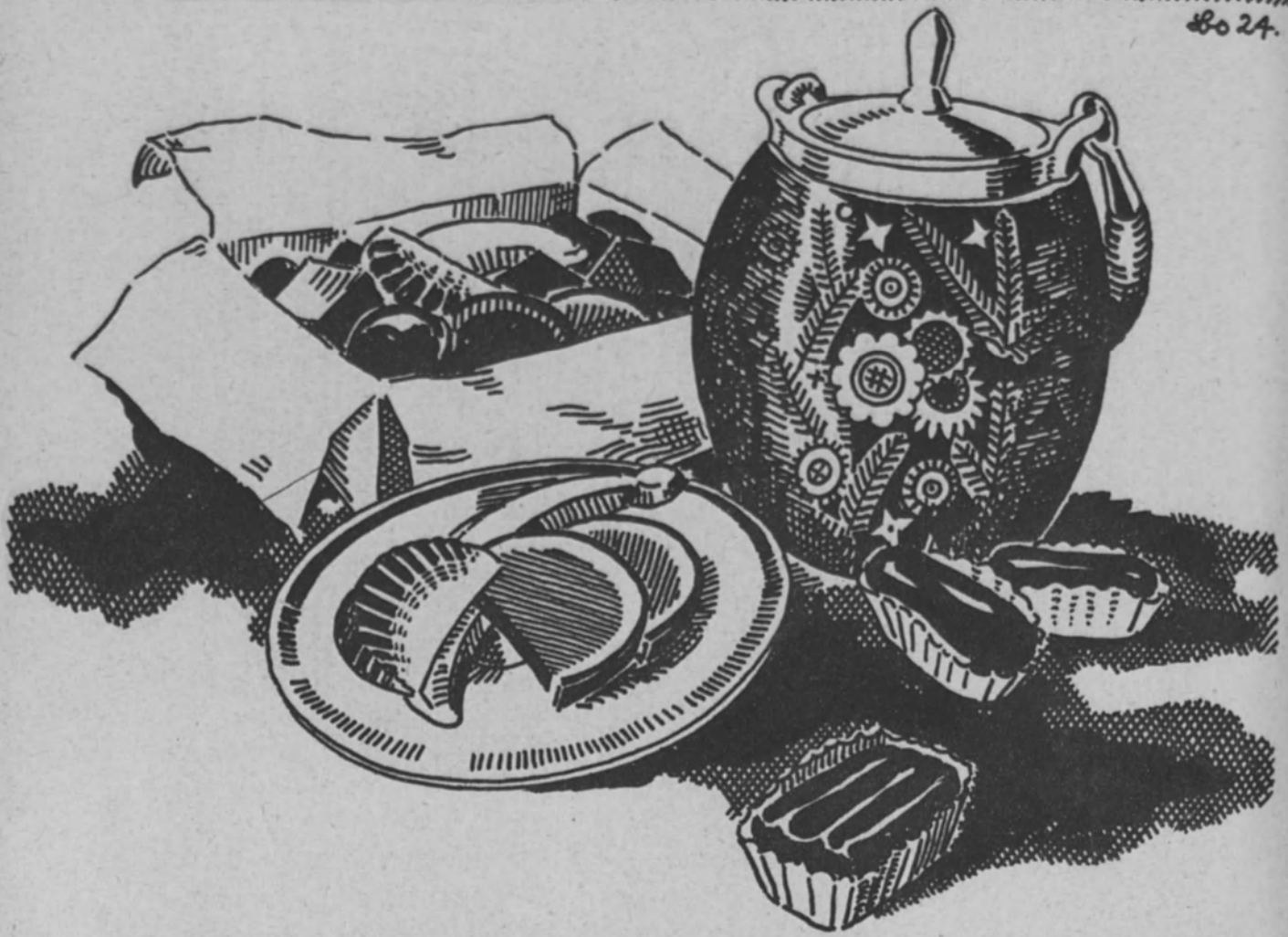

LENTO ATLANNIN YLLI
Jättiläis-ilmalaiiva Z.R.III
rakennushallissaan
(Katso kirjoitusta tässä numerossa)

N° 41

HINTA 3 MK.

1924

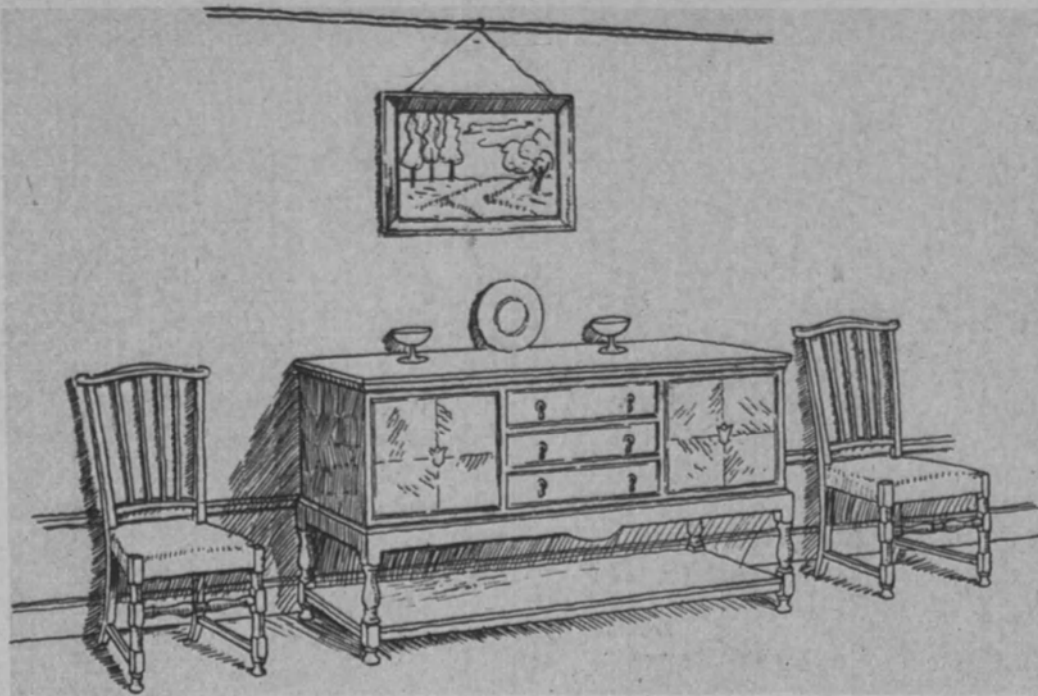

Ette milloinkaan kaipaa

*etelähedelmien maukkuutta
jos ostate*

KARL FAZERIN

*verratonta Hedelmäarmelaadia
jota saa pitkin vuotta!*

Kodikkaita HUONEKALUJA

Erikoisalamme huonekaluvalmistuksessa on "arkin
kaunis", vakiomalliset huonekalut huoliteltua tyyliä,
vailla prameutta, mutta viihtyisiä kultivoidussa asus-
saan. Nämä kalustot ovat hinnaltaan verrattain halvat,
joten myöskin vaatimattomissa olosuhteissa
elävät perheet voivat tällaisen
itselleen hankkia.

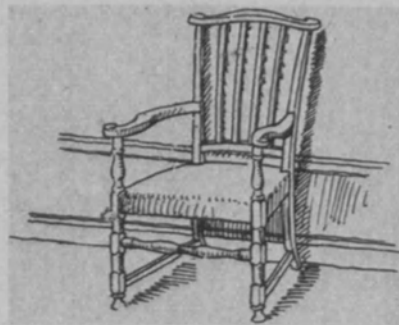

STOCKMANN

Maan suurin tavaratalo

*PIIRUSTUSKONTTORIMME laatii Teille
pyydettyessä kustannusarvioita piirustuksi-
neen, kiinnittäen huomionsa henkilökohtaiseen
makuunne sekä toivomuksinne hintaan nähden.*

OMAT TYÖPAJAT:
KERAVAN PUUSEPPÄTEHDAS

LAPSEN TERVEYS

vaatii hyvää huolenpitoa. Suun ja hampaiden hoito on yksi tärkeimmistä. Käytä aina Illoodin suuvettä, joka on ensiluokkainen rohdosaine.

O. Y. **TEKA** A. B.
RIIHIMÄKI.

Gray

Gray-autojen vilkas kysyntä on aiheuttanut uuden tilauksen syyskautta varten, joten halukkaat ostajat voivat edelleen saada näitä oivallisia autoja suoraaan varastostamme

Pieni bensiinin-
kulutus, suuri luotettavuus
ja miellyttävä ulkoasu asettavat

GRAY-AUTON

ensi sijalle keveiden autojen sarjassa

Ensimmäinen,
joka keväällä
kiiruhti meiltä
ostamaan Gray-
auton oli Ame-
rikan tšekäläi-
nen ministeri

Yksinmyyjä
Suomessa

O/Y **Agros**

Erasmic

ERASMIC SAIPPUAN
KOKOOMUS ON NIIN
TARKOIN HARKITTU

pienintä yksityiskohtaa myöten, että sitä käyttämällä selviytyy parranajosta nopeammin kuin muiden partasaippuoiden avulla. Erasmic ei nimittäin lainkaan kiihota ihoa, vaan jättää päinvastoin miellyttävän tunteen. Erasmic saippuassa ei ole mitään "täyteainetta", vaan on se "kauttaaltaan" puhdasta partasaippuaa. Lisäksi on Erasmicissä glyseeriä ja yrttipalsamia, jotka suojelevat ihohuokosia ja antavat iholle luonnollisen tasaisuuden parranajon jälkeen.

Saatavana kaikissa Hajuvesi- ja Rohdosvarastoissa

Päävarasto Suomessa

O/Y E. M. NORDQVIST · HELSINKI

Puh. 6900 ja 4166

Ilmoitussivu.

MIELLYTTÄVÄN MAKUISIA
KARAMELLEJÄ

TEHDAS OSAKEYHTIO
SERES
TURKU

Karamellit:

Empir,	Mila,
Jam-Jam,	Radio,
Jäämansikka,	Saturnus,
Eros,	Auto,
Tikkukaram.	Nipp-Napp,
Kävelykkepejä.	Kas-Kas,
Mansikka,	Monpensier,
Päärinä,	Kerma,
Mentos yskäkaram.	
Anis rintakaram.	
Hedelmä karam.	
Vivo	

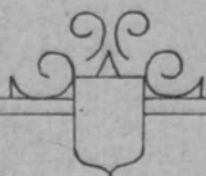

SUOMEN KUVALEHTI

PÄÄTOIMITAJA L. M. WIHERJUURI

UUDENMAANKATU 10

OLAVINLINNA

syksyllän kälseassa valaistuksessa. — Valok. Aarne Jonasson.

Pääkaupunkilaisen päiväkirja

Puhukaamme politiikkaa, mutta sellaista ja sillä tavoin, ettei se polta sormia, ei omiamme eikä muiden. Palohaavat ovat ikäviä, ne kirvelevät niin kiukkuisesti, varsinkin omassa nahassa.

Nykyisin on ilma täynnä politiikkaa. Ja — kumma kylläl — huvittavaa ja humoristista. Toistaiseksi aivan harmitontakin. Ilman salaisia sarvia ja peitettyjä piikkejä. Mutta sarvet kasvavat ja piikit tulevat.

Sitä voisi melkein sanoa arvoitusten politiikaksi. Monestakin syystä. Sen keskipisteenä on näet suuri kysymerkki, suuri tuntematon, suuri X. Ja kun kerran X on pelissä, niin syntyy ekvatsioni, joka vuorostaan synnyttää uusia ekvatsioneja, jotka taas vaativat uusia tuntemattomia kirjaimistomme loppuhännästä.

Päivän politiikkaa voisi sanoa kannunvalamiseksi. Sillä toistaiseksi se enimmäkseen pysyttelee kahvi- ja teeserviisien ympäristössä. Se ei vielä ole ehtinyt edes vakavampien päivällisten tukevampien ruokien palanpainikkeeksi. Mutta vielä se ehtii. . . ehtiipä paljon pidemmällekin.

Voisi sitä, jos niin tahtois, nimittää myöskin helpotajukseksi amatööripolitiikaksi, sillä amatipolitiikoitsijamme eivät vielä ole ottaneet sitä lopulliseen ja ratkaisevaan harkintaansa. Mutta ottavat kyllä, kun aika on täytetty.

No niin. . . Suuri X on matematiikassa tuntematon luku, joka tulee tunnetuksi, kun muutamilla muilla kirjaimilla, jotka merkitsevät enemmän tai vähemmän mielivaltaisia arvoja, toimitetaan määrättyjä laskelmia.

Suuri X on politiikassa aivan samanlainen ilmiö. Siis siinä politiikassa, jota ilma näihin aikoihin on täynnä: tasavallan tuleva presidentti.

Tapasin eilen kadulla kolme tällaista suurta X:ää. Kohotin hattuni hyvin korkealle ja kumarsin hyvin syvään. Asianomaiset katsoivat minuun pitkään — en ole heille ennen yhtä kunnioittavaa tervehdystä suonut. Mutta jos he olisivat ottaneet vaivakseen seurata minua jonkun matkaa, eivät he enään olisi ihmetelleet. Sillä he olisivat silloin tulleet huomaamaan, että tervehdin nykyisin kaikkia tuttaviani — arvoon ja asemaan katsomatta — yhtä alamaisesti. Se on varmintä. Sillä tyynessä vedessä uivat suurimmat kalat! Ja suuri X voi piillä minkälaisessa haahmossa tahansa (suuri X ja suuri X:tär — viimeksi mainittu vähintään yhtä tärkeä, monessa tapauksessa vielä tärkeämpi kuin ensiksimmäinen).

Tänään on X=Virkkunen, huomenna se on Kallio, ylihuomenna Vuolijoki ja viikon perästä Ryti. . . Ja kun siihen päivään, jona se todellakin on joku määrätty »tavallinen suomalainen mies», vielä on kuukausia, on varmintä olla kohtelias kaikille. Sillä nimet muuttuvat alinoma.

Se on sentään vähän ihmeellistä, että yhden ihmisen valitseminen eräseen, vain kohtalaisen hyvin palkattuun virkaan, saa aikaan levottoman liikehtimisen koko meidän muurahaiskeossamme. Onhan niitä paljon paremmin palkattuja virkoja, joissa on vapaa asunto, valo

ja lämpö kuukausitulon lisäksi, edullisempia virkoja, joiden täyttäminen tapahtuu aivan hissukseen. Eikä vain paremmin palkattuja, vaan myöskin suuremmalla vallalla varustettuja. . .

Minusta tuntuu, että Suomen Kansallisteatteri teki taktillisen virheen, kun se jo aivan syyškauden alussa esitti »Bastos Rohkean». Sen olisi pitänyt säästää se presidentinvaalin aikaan. Ja silloin näytellä sitä sekä päivä- että iltanäytäntönä. Toisin vuoroin olisi Bastoksesta pitänyt tehdä kuningas, toisin vuoroin presidentti, päivällä vasemmistolainen, illalla oikeistolainen ja sunnuntaisin edistysmielinen. Silloin kappale olisi tyydyttänyt kaikkia — myöskin maalaisliittolaisia, joiden nykyisin sanotaan seisovan toisella jalalla monarkistien, toisella republikaanien leirissä.

Mutta kenties voi asian vielä parantaa. Eiköhän olisi mahdollista saada Suomi-Filmi ikuistamaan »Bastos Rohkea» valkoiselle kankaalle. Paavo Jännes saisi virkavapautta filmauksen ajaksi, sillä nimiosassa pitäisi kaikkien suurten X:ien saada vuorotella. Siitä tulisi sillä tavoin todellinen opetusfilmi, jota olisi hyödyllistä vevata jokaisessa maamme kolkassa. Se avaisi varmasti monen silmät, ja suurten X:ien lukumäärä vähenisi aivan vaivattomasti.

— — Lapsillahan on kaikennäköisiä päähänpistoja. Niitä oli meillä, kun me olimme lapsia, ja niitä on vielä nykyajankin lapsilla. Kun me olimme lapsia, oli vielä keisareita maailmassa, ja siksi me sanoimme: »Jos minä olisin keisari, niin minä tekisin sitä ja sitä». Nyt sanovat lapset toista, sillä he seuraavat aikaansa.

Eräänä päivänä tuli Lars-Eerik äitinsä luo, painoi kiharaisen päänsä hänen syliinsä, katsoi häntä suurilla, varhaisvanhoilla silmillään ja sanoi: »Äiti, jos minä olisin kuningas, niin minä söisin jäätelöä joka päivä». Äiti kysyi: »Etkö sinä koskaan ajattele: jos minä olisin presidentti?» Poika: »En. Annan suurten lasten niin ajatella, minä leikin vain kuningasta».

Lars-Eerik on harvinaisen viisas miehenalku. — —

Onhan sitä lupa laskea leikkiä vakavistakin asioista, kun sen tekee säädylisellä tavalla. Ja niin paljon huumorin tajua täytyy edellyttää olevan meidän suurilla X:illämme, etteivät he pakinaani pahaksi pane. Samoin suurilla X:ttärillä. Ettei nimittäin käy minun niin kuin kävi muinoisen pilkkakirveen, joka eräessä presidentin vastaanotossa sanoi ympärillään seisoville: »Joka kerran, kun kuljen tämän talon ohitse, rukoulen Jumalaa, että hän varjelisi minua, ettei minun koskaan tarvitsisi muuttaa tänne asumaan». Eräs kunnioitettu rouva kääntyi silloin hänen puoleensa ja kysyi vakavasti: »Pelkäätekö, että sellainen vaara todellakin on olemassa?» »Epäilemättä», vastasi pilkkakirves, »se uhkaa minua aivan yhtä paljon kuin Teitäkin, armollinen rouva». Arvatkaas, mitä rouva silloin sanoi: »Oh, sitä minä en todellakaan tiennyt». Ja pilkkakirves miettii vielä tänäkin päivänä, kumpiko heistä oli suurempi koiranleuka. Niinkuin sitä kannattaakin miettiä.

Bagheera.

(Yksinökeus tämän kirjoituksen julkaisuun Suomessa Suomen Kuvalehdellä.)

Yli Atlantin pilvien teitä

Suomen Kuvalehdelle kirjoittanut kapteeniluutnantti
H. C. FLEMMING
Z. R. III:n Amerikkaan kuljettaja

Kuten viime numerossa jo mainitsimme, olemme saaneet saksalaiselta kirjeenvaihtajaltamme kiintoisan selostuksen suuresta ilmalaitasta, joka Saksassa on valmistettu korvaussuorituksiksi Amerikan laivastolle. Lehted painoon pantaessa tiesiöt päivälehdet kertoa laivan lähtevän matkalleen maanantaina, t. k. 6 p:nä, mikäli silloin salluu olemaan sopiva sää. Viime kerralla mainitsimme myös, että selostuksemme on laajunut kysymyksessä olevan laivan päällikkö, kapteeniluutnantti H. C. Fleming.

Amerikka varten rakennettu zeppeliini kohoamassa ilmaan lähtekseen ensimmäille koematkalleen.

Amerika-ilmalaihan koelennot ovat loistavasti onnistuttuaan nyttemmin päättyneet. Miehistö on saanut mitä suurimman luottamuksen kaunista laivaansa kohtaan ja tuhannet saksalaiset ovat nähneet tämän viimeisen saksalaisen ilmalaihan sillä matkalla, joka tehtiin kautta koko Saksanmaan ennenkuin se lähtisi matkalleen yli valtameren korvaus-

suorituksiksi Amerikan laivastolle. Nykyisin kohdistuu huomio tähän lentomatkaan ei vain Saksassa, vaan koko maailmassa, ja kysymykset sellaiset kuin, koska matka alkaa, onnistuuko se, ovat kaikkien huulilla. Saksalaisia, jotka jo kauan ovat seuranneet matkavalmistuksia, eivät ne erikoisesti askarruta, vaan sensijaan kysymys: kuinka kauan matka yli valtameren tulee kestämään?

Kapteeniluutn. Fleming, ilmal. ohjaaja.

Tämä ei ole suinkaan ensimmäinen useampipäiväinen matka, jolle joku ilmalaiwa lähtee. Jo kesällä 1917 teki ilmalaiwa L. Z. 120 yli satatuntisen koematkan Itämeren itäosiin ja tämän matkan kokemuksen pohjalla lähti saman vuoden syksyllä ilmalaiwa L. 59 matkalle Itä-Afrikkaan viemään saksalaisille sotilasjoukoille Lettow-Vorbeckiin ampuma- ja lääketarpeita. Myöskin matka valtameren yli on aikaisemmin suoritettu, nimittäin englantilaisen ilmalaihan R. 34:n tekemä, joka kesällä 1919 kulki Englannista New Yorkiin, palaten takaisin lyhyen pysähdyksen jälkeen. Myös ranskalaiset ovat suorittaneet useita pitempiä lentoja L. 72:lla (Dixmuiden), m. m. 118 tuntisen matkan Välimerelle, kunnes laiva viime vuoden joulukuussa yhä vieläkin selittämättömällä tavalla hävisi jäljetömiin.

Huomattavin matka on kuitenkin se, jonka L. 59 teki Jambolista (Bulgariassa) Afrikkaan, koska se asetti suurimmat matkavaikeudet. Matka kävi yli

L. Z. 126:n ohjaaja- ja matkustajakondooli.

Amerikan ilmalaiva L. Z. 126 ensimmäisellä koematkallaan Berlinin glapuolella.

alueen, jossa oli tarkoin seurattava vihollisen liikkeitä. Ilmatieteelliset seikat olivat tien varrella melkein tuntemattomat ja toivat suuret lämpövaihtelut vaikeuksia, kuljettajalla kun ei ollut käytettävänä sellaisia merenkulkuvälineitä kuin nykyisellä L. Z. 126:lla. Kuljettaja ei voinut ottaa kipinä-vastaanottajalla säätiedoituksia kuten nyt. Marraskuun 4 p:nä oli laiva tuotu rakennuspaikastaan Staakenista Jamboliin ja lähti marraskuun 21 p:nä aamulla lastinaan konekiväärejä, kiväärinammuksia ja lääketarpeita pitkälle matkalleen.

Kulkien nopeaa vauhtia Vähän-Aasian yli, saavutti se Afrikan rannikon marraskuun 22 p:n aamunkoitossa tuhannen metrin korkeudessa kulkien. Ilmalaivan ollessa Chartumista länteen, matkan puolivälissä, sai se langattomalla käskyn palata erään luulotellun vihollismiehityksen johdosta, ja palasi 95 tuntisen matkan jälkeen marraskuun 25 p:nä takaisin lähtöpaikkaansa Zamboliin, taitavaltuaan 6,800 km keskimäärin 71 km:n vauhdilla.

Kaikkien näiden matkojen kokemukset on otettu nyt huomioon L. Z. 126:ta rakennettaessa. Edellinen kone oli rakennettu ennen kaikkea sotaa varten, tässä on sensijaan kiinnitetty suurin huomio kantokykyyn ja matkustajien ja miehistön mukavuuksiin. Moottorit, jotka viimeisissä sotakoneissa olivat vain 260 hevosvoimaisia kukin, rakennetut kaksi- tai kolmepäiväistä yhtämittaista käyttöä varten, ovat nyt korvattu uusilla Maybach-moottoritehtaan tuotteilla. Viisi moottoria, kukin 420 hv., on sijoitettu neljään, kummallakin puolella olevaan erikoisgondooliin ja viidenteen gondooliin, joka on peräkeulan alla.

Rakennuksessa on kiinnitetty tärkein huomio suurimpaan kantavuuteen ja pienimpään polttoainekulutukseen; kaikki uudistukset: käyntiainepuristetulla ilmalla, rullalaakerit y. m. ovat tarkoin koeteltuja ja yksivuotisen kuormituskokeilun perusteella on kone pantu kokoon niin, että suurin turvallisuus huolellisen työn kannalta on taattu. Pääetu moottoreissa on se, että ne välittömästi voidaan kääntää takaperinkulkua varten, joten laivan ohjattavuuskyky suurenee. Kulku-nopeus on kaikkien koneiden käydessä 116 km tunnissa, täydellä vauhdilla 130 km.

Välttämättömät valmistelut matkaa varten ovat jo hyvän aikaa sitten alotetut, ruokavarat 28-henkiselle miehistölle ja 3 tai 4 vieraille, mukana seuraavalle amerikalaiselle, huolellisesti varustettu, samoin on tehty tarkka suunnitelma matkatavaroiden mukaan ottamisesta. Suurimman tilan 46 tonnin normaalilastista ottaa benziini, joka on alumiinastiioissa molemmilla puolilla kävelytiellä, joka on rungon sisällä. Nämä astiat ovat toistensa kanssa yhteydessä putkilla, jotta olisi mahdollista valinnan mukaan ottaa benziiniä laivaan eri kohdista. Tämä on hyvin tärkeää tasapainon suhteen. Benziiniä voidaan ottaa n. 33,000 kg, joka riittää n. 110 tunnin matkaa varten. Ei voida kuitenkaan varmuudella

sanoa, voidaanko tämä määrä benziiniä ottaa mukaan, sillä laivan kantovoima riippuu osittain lähtöpäivänä vallitsevista sääsuhteista. Laskeva ilmanpaine, samoin kuin nouseva lämpötila vähentää laivan kantavuutta huomattavasti. Kymmenen asteen lämpönousu merkitsee 280 kg:n kantovoimahiäviötä, joka vastaa kolmea matkustajaa, jos arvioimme matkustajien keskipainoksi n. 80 kg. Millimetrin lasku barometrissä vähentää 115 kg lastista. Päinvastoin nouseva barometri ja laskeva lämpötila muuttavat asian edullisemmaksi, joten on toivotavaa, että lähtö sattuisi hyvin koleaksi syysaamuksi, jolloin barometri olisi mahdollisimman korkealla.

Tavallisin kysymys on, mitä tietä tullaan käyttämään. Sanomalehdissä on mitä erilaisimpia tiedoituksia matkasuunnitelmasta. Kolme tietä Atlantin yli tulee kysymykseen. Lyhyin näistä kulkee sitä isoympyrää pitkin, joka käy Grönlandin kautta Newfoundlandin yli. Tämän tien tuntemattomat ilmastoseikat tekevät kuitenkin sen mahdottomaksi. Toinen tie noudattaa Euroopan ja Amerikan välisen höyrylaivaliikenteen suuntaa. Se kulkee Englannin kanaalista isoympyrän yli pisteeseen, joka on 40° pohj. lev. ja 47° länt. pit. Siitä edelleen jälleen isoympyrän yli Amerikan rannikolle. Tämä tie tuottaa suuria etuja, laivareitin seuraaminen tekee mahdolliseksi saada laivoilta säätiedoituksia. Kesällä pitäisi tämän suunnan olla ilmapurjehdukseen sopivan, sillä minimiit pysyvät yleensä tämän linjan pohjoispuolella, eivätkä tuo myrskyisiä tuulia.

Talven lähetessä muuttuvat tuulet yhä enemmän myrskyiksi ja ulottuvat kauemmaksi etelään, niin että silloin näyttää sopivammalta lähteä kolmatta tietä, joka on melkoista pitempi, mutta jota käyttäen myös myrskyisten länsituulten

U U T T I S I A M U O T O K U V I N A

OILI SIIKANIEMI,
laulajatar, antaa ländän kon-
sertin yliopistolla.

THEODOR SCHAUMAN,
kenraali. Turku. 75 v.
13. 10. 24.

HUGO HERTZBERG,
pankinjohtaja. Helsinki. 60 v.
13. 10. 24.

ALFRED HACKMAN,
filos. toht., museomies. Helsinki.
Täyttää t. k. 14 p:nä 60 v.

taholta uhkaava vaara melkein kokonaan välttyy. Ainoas-
taan viimeisen kolmanneksen matkasta voivat tehdä vaa-
ralliseksi Länsi-Intian vesillä syntyvät, Meksikon lahden yli
puhalltavat ja Florian rannikon vieritse Atlannin valta-
merelle suuntautuvat troopilliset pyörremyrskyt. Kumpaa
näistä molemmista viimeksimainituista teistä tullaan käyttä-
mään, ei ole tällä hetkellä vielä varmaa — asiassa teh-
dään päätös vasta vähää ennen matkalle lähtöä Atlannilla
vallitsevan yleisen säätilan perusteella.

Sääsuhteiden todennäköisestä kehityksestä voi saada
jokseenkin paikkansapitävän kuvan merkitsemällä »sää-
kartalle» ne sää tiedot, joita europalaiset ja amerikalaiset
havaintoasemat levittävät radioteitse. Maa-asemain havain-
toja täydennetään Atlannilla saapuvilla, höyrylaivain lähet-
tämällä sanomilla, ja kuvaavat ne hyvin korkea- ja matala-
painekohtien ja niiden aiheuttaman tuulensuunnan ja
voimakkuuden muodostamaa tilannetta. Valtameri-ilma-
laivan kuljettajan tulee ensi sijassa olla etevä meteorolo-
gi, mutta sitäpaitsi tulee hänellä myös olla hyvät tiedot purjehduk-
sesta voidakseen ohjata aluksensa lyhintä tietä valtameren yli. Ilma-
laivan ohjaaminen vaatii sellaisia
tietoja, joita jokainen voi hankkia,
niinkuin auton ohjaamisessa. Mutta
taitavaan ohjaamiseen kuuluu moni-
vuotinen kokemus, aivankuin suuren laivan
kuljetukseen, joka myös uskotaan vain sellaisille
kapteeneille, jotka monen vuoden aikana ovat käytän-
nössä nämä kokemukset koonneet. Ilmapurjehdus
muistuttaa merenkulkua, sillä samoja apuneuvoja,
merikarttoja, kompassia, sekstanttia
j. n. e. käytetään samalla
tavalla kummassakin.
Paikanmääräminen au-

ringon, kuun ja tähtien mukaan tapahtuu aivan samallalaila, ja
»kipinäpeilaamista» käytetään kysymyksessolevalla laivalla en-
si kertaa purjehdusapuneuvona. Tähänastiset tätä tarkottavat
kokeet antavat aihetta odottaa yhtä hyviä tuloksia suurilla, ilma-
purjehduksessa kysymyksen tulevilla välimatkoilla, kuin on
onnistuttu saavuttamaan lyhyillä etäisyyksillä merenkulussa.

Että alus eheänä ja turvallisesti saapuu Amerikkaan,
siitä ei ole matkatovereiden kesken mitään epäilystä.
Kauanko matkalla viivytään, riippuu sääsuhteista. Se
seikka ainakin on varma, ettei matka tule olemaan mikään
nopeusennätys. Siitä voitosta on myöhemmin nouseva
kiista sellaisten ilmalaivojen kesken, jotka erikoisesti ovat
näitä matkoja varten rakennetut, mutta että saksalaiset
näiden liikennealusten kehityksessä tulevat jotain osaa
näyttelemään, sen on L. Z. 126:n matka todistava. Sillä
kun ympärysvallloilla on ilmalaivain kehitykseen nähden
vapaat kädet, on saksalaisilla ranhansopimuksen ehtojen
kautta riistetty mahdollisuus suurten alusten rakenta-
miseen. Tuon laivan matka on osottava, ettei
vihollismailla ole kaikista yrityksistään huolimatta
ollut mahdollista anastaa heiltä johtoasemaa
ilmapurjehduksen alalla.

Vieressä, L. Z. 126 vallavan
„tallinsa” edustalla. — Kaikki
kuvat valok. Pr. Ph. N. S.

RAIVOMYRSKYN

1. Vanha pariskunta tyhjentää asuntoaan Terijoella. Talo, joka sijaitsee n. 200 m rannasta, oli ikkunan yläosaa myöten vedessä. — Valok. J. Martikainen.

2. Kalastaja Parvalin, Terijoella, omistaman asunnon (2 huonetta ja keittiö) ja huvilan (3 huonetta ja keittiö) jäännökset. Rakennukset sijaitsivat 150 m. rannasta. — Valok. J. A. Seppänen.

3. Import O. Y:n, Salmista, hinaaja-alus „Aleksanteri“, joka hukkui myrskyssä Suomenlahdella hinatessaan kahta propisproomua. Aluksen mukana hukkui koko miehistö, 7 henkeä. — Valok. M. Peltonen.

4 ja 5. Kaunis rantakäytävä Terijoella ennen myrskyä ja myrskyn jälkeen. — Valok. J. A. Seppänen.

6

7

9

8

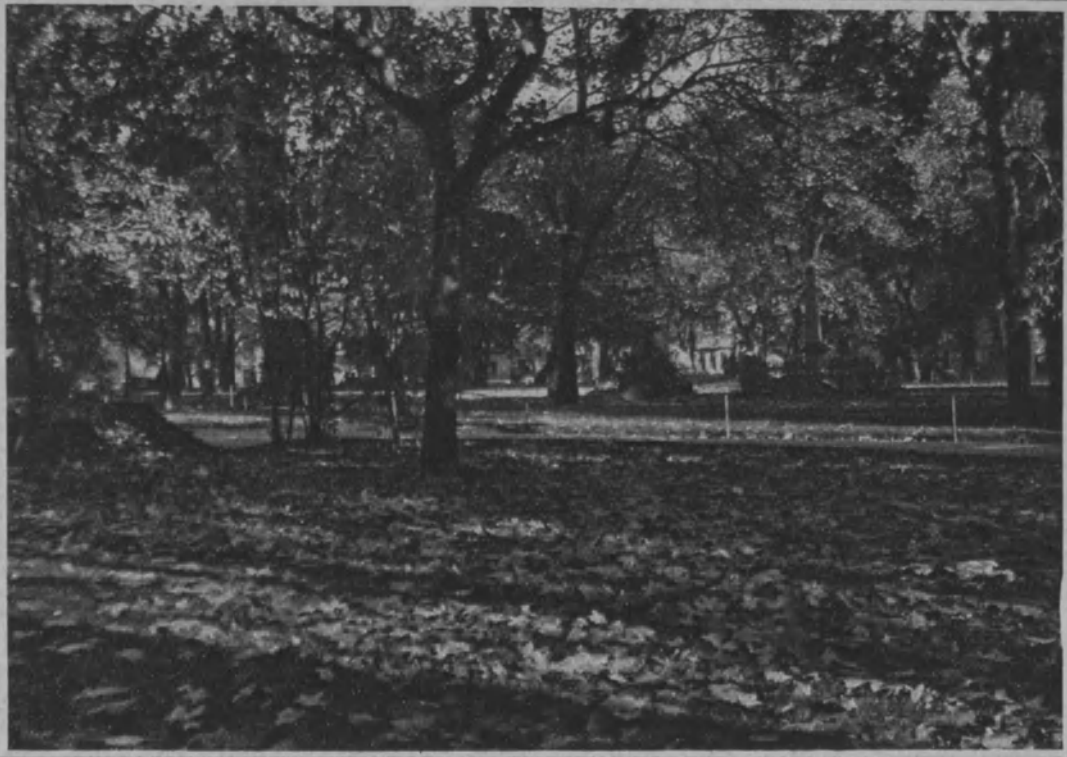
10

6. Myrskyn riehuntaa Koivistolla. Kottarlahden maantie myrskyn parhailaan ratvoessa. — KaarlonValokuvaamo.

7. Terijoella sijaitseva talo, jonka yli laineet löivät ja siirivät sen kokonaisuena paikoiltaan. — Valok. J. Martikainen.

8. Terijoella sijaitsevan 2 m korkean betonimuurin maan puoleisella sivulta huuhteli vesi maan ja kiötetyn kivistään, joka oli vallin tasalla, ja kuljetti sen kapt. Heikellin puutarhaan. — Valok. J. Martikainen.

9 ja 10. Kalastaja Nokkosen asunto Terijoella. Merenpuoleiselta seinustalta veivät aallot perustukset runnellen koko rakennuksen keloittomaksi. Yläkuvassa oikealla näkyy aaltojen huuhtoma akkijyrkkä hiekkakumpu. Viereisessä kuvassa nähdään kaatuessaan kalon murskannut rantahonka. — Valok. J. A. Seppänen.

Katsoavaa ja kadonnutta

Suomen Kuvalehdelle kirjoittanut
ARVI KIVIMAA

Sielläkin on jo syksy. Puistossa käy hävitys: suuri, mieletön, kylmä käsi raastaa lehtiä lehmuksista ja vaahterista, siroit- taen ne maahan kelmeinä ja kahisevina. Tuuli nostaa muodottomia, levottomasti liikkuvia pilviä, jotka pelokkain silmin ja tuskaa täynnä katselevat, miten vaahterien vii- meinenkin veri vuotaa lokaan. Ja joella, jossa on nyt kylmänharmaa välke, huutavat tukkilaivat kimeästi, vihloen, ja kansimiehen laulurenkutusessa on jotakin pingoitettua.

Sielläkin on kerran ollut kesä, mutta se on etään- tynt vähitellen. Vielä äsken se syksyn takana heijasteli katoavaa kirkkautaan, mutta nyt on tämäkin muisto hävin- nyt. Nyt kietoo jo varhain iltaisin pimeys katuja, joiden nurkissa ainoana ihmisenä hoippuilee joku humalainen ajurinrenki. Lampinenkaan, kangaskauppias, ei enää aamu- sin uskalla kävellä pankkiin tohveleissa. Sillä kesä on mennyt.

*

Mutta silloin kun kesä vielä oli, minä kerran muuta- mana päivänä jouduin tähän pikkukaupunkiin. Menin katsoakseni, oliko siellä kaikki vielä niinkuin ennen. Kesä- päivä oli liikkumaton, ja minä tunsin, miten tämän kau- pungin unelias rytmi vähitellen jälleen otti minutkin valtoi- hinsa. Lehmuksat ja vaahterat uhosivat vihreyttä, jonka keskeltä kohosi kirkontornin välkähtelevä peltikatto. Au- rinko oli jo laskemassa; raskas iltapäivä oli täynnään tuomien tuoksua, jotka punaisten lankkuaitain yli karisteli- vat liikaa lunta latvuksistaan.

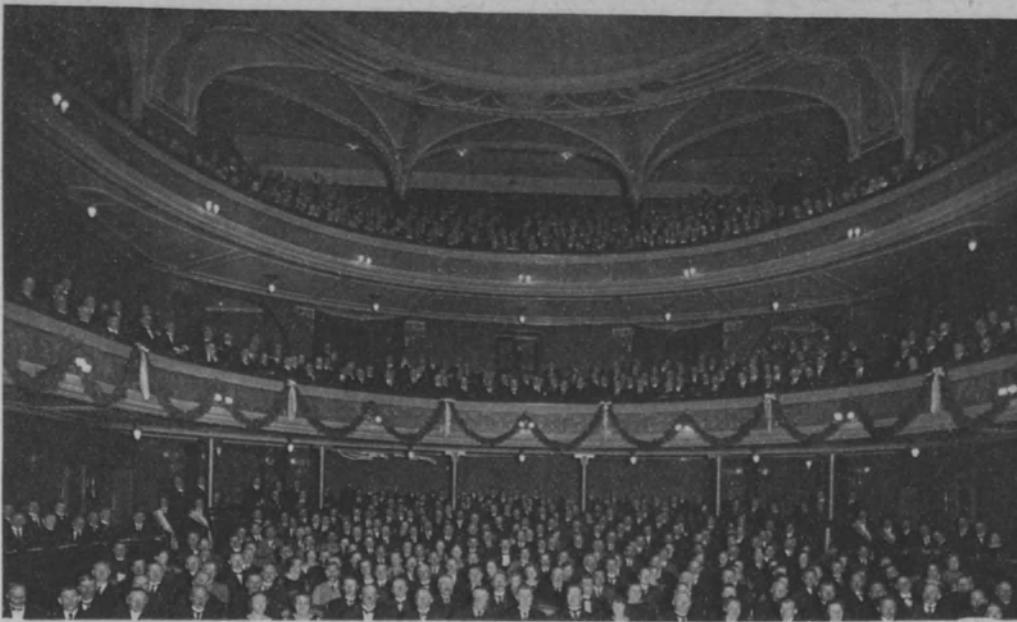
Seisoin yksin keskellä tyhjää katuja tässä liikkumatto- massa kesäiltapäivässä ja odotin turhaan toista ihmistä. Ei näkynyt Lunkreenia, vanhaa, kumaraista, yskähtelevää räätäliä nurkkavierussa takissaan, ei Tenhusta, asioitsijaa, joka poltti Armiroa ja kulki notkahtelevin polvin aurin- gon tavoin välkähtelevissä varsisaappaissa, eikä edes Lampista, liikemiestä ja poliitikkoa. Kenties hän juuri möi puodissaan karttuunia Lamperskalle tai paikkasi rakas- tamiaan tohveleita. Ketään entisistä ystäväistäni ei vain näkynyt; katu oli hiljainen; iltapäivä tiheni.

Silloin yht'äkkiä torninkello kajahtutti muutaman yksi- näisen lyönnin; se oli niinkuin jäätynyt kyynel olisi lyönyt sadun tyhjään kristallikelloon. Minä aloin äkkiä vierastaa tyhjyyttä ympärilläni, jossa oli jotakin pelottavaa ja luonno- tonta. Aurinko oli hetkeksi peittyä pilveen ja sen himmeä kultaus oli kadonnut rakennusten yltä. Tuntui, niinkuin maapallo, humisten kiertäessään äänettömässä avaruudessa, olisi lingonnut pinnaaltaan nämä vinoseinäiset talot ja jättä- nyt minut yksin jatkamaan kiertokulkua tuomien keskellä, joiden kukkaislumesta tomuinen ja ahnas katu pian oli imenyt suurimman osan.

*

En silloin käsittänyt, mitä tuo hetki merkitsi. Mutta nyt, kun joku näkymätön on vetänyt sillan tuosta hetkestä nykyhetkeen, minä tajuan tuon kesäisen kosketuksen en- teellisuuden.

Miksi en sitä jo silloin tiennyt . . .

Osuustoimintaväki täytti avajaistilaisuudessa pääkaupungin kolme suurinta salia, Kansallisteatterin (vas.), Ylioppilastalon ja Työväentalon ja kuitenkin oli juhlille tulleita täytynyt varottaa tulemasta liian suurin joukoin. Se yksistään osoittaa, miten suuri voima osuustoiminta maassamme on.

OSUUSTOIMINTAVÄKI JUHLIMASSA

PELLERVO-SEURAN
25-VUOTISJUHLILTA

Osuustoimintaliikkeen vanhimpia veteraaneja, maanviljelijä K. F. Kaarlonen ja ensimmäinen matkapuhuja, toimitt. Juho Torvelainen.

Vilho Oksanen, meijermiesten johtaja, pankinij.

Pikäkuvia osanottajista.

Maanviljelijä Koskenkorva ja kun-
nallisneuvos K. Lanne.

Suomen osuustoiminnan „isä”, Pellervo-Seuran ensimmäinen puheenjohtaja. prof. Hannes Gebhard.

*

Pellervo-Seuran nykyinen puheenjohtaja, Valion pääjohtaja tri F. M. Pitkäniemi nousemassa Yliopiston portaita matkalla jakamaan lopettajajuhlissa kunniakirjoja.

Ulkomaalaiset osanottajat (vasemmalta): A. Geluk, Hollanti, Gennes, Saksa, K. Reinman, Viro, (joht. Pehkonen, Valio), Hans Overaae, Norja, Th. Käärrik, Viro, Ernst Persson, Ruotsi, Anders Nielsen, Tanska, Karl Unt, Viro ja Joh. Lindberg, Ruotsi.

S A R K
T A K K I S E
L I I K K E E L L

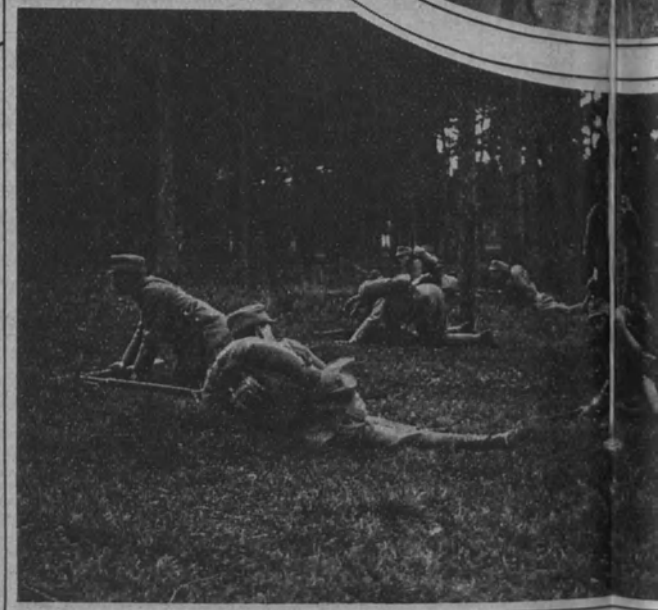
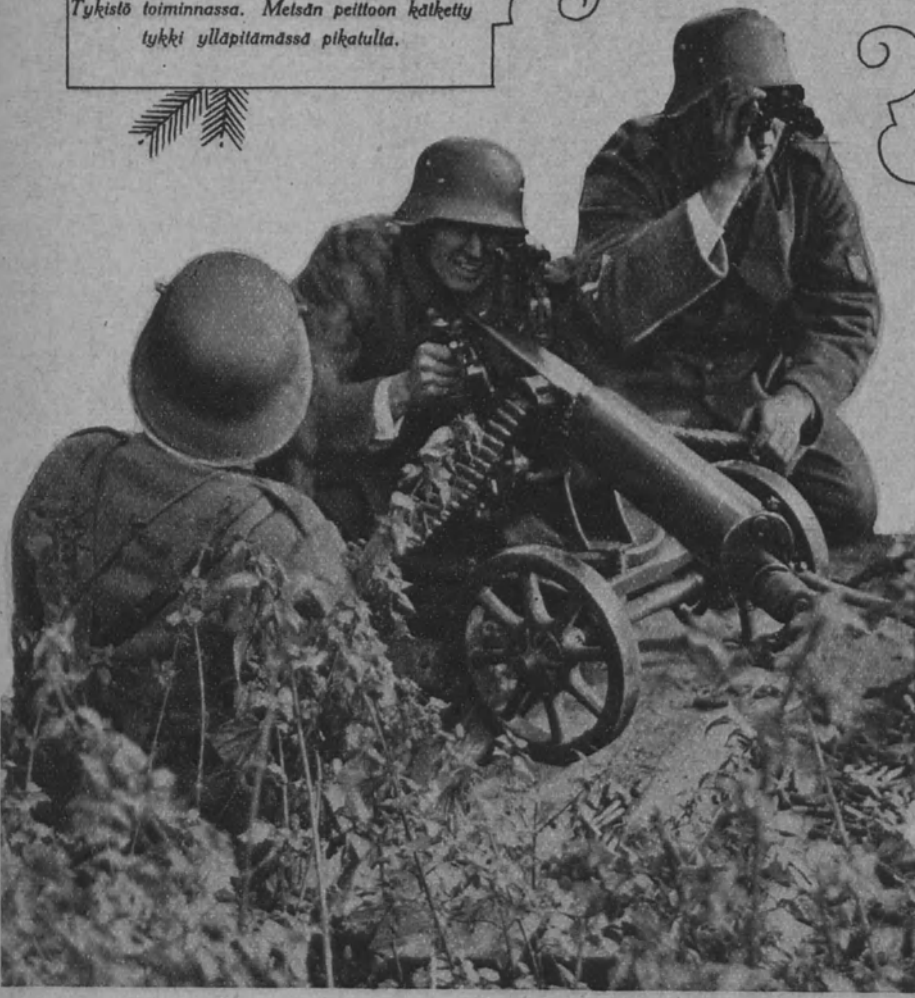
HELSINGIN SUOJEL
KUNNAN SYYSMÄN
VEREILTÄ

*Tykistö toiminnassa. Metsän peittoon kätkeyty
tykki ylläpitämässä pikatulta.*

*Vieressä: Viholli-
nen etenee pitkin hämä-
riä metsäileä.*

*Vihollinen hitpit eteenpäin hämärässä metsässä ylläpitäen
puolustajien vartiot.*

*Vasemmalla: Kuularuitsku, joka oikealla ajalla
kalle, esti vihollisen valtaamasta tärkeätä kohtaa puolusta-
linjassa.*

K A-
ISET
ELLÄ

SUOMELUS-
YSNÄNÖÖ-
TA

Tarkkampuja, joka on saanut näky-
viinsä vihollisen vakoilijan.

Manööreillä olivat läsnä Ruotsin ja Norjan sotilasedustajat, jotka suu-
rella kiintoisuudella seurastivat taistelun eri vaiheita.

Vasemmalla:
Kenttäpuhelin tie-
tää kertoa, että
vihollinen etenee.

Puolustuksen esikunta. Karsten on saanut tärkeitä
tietoja taistelulinjalta.

Vasemmalla: Lotat matkalla lähel'e taistelu-
linjaa määrätyle ruokailupaikalle.

län läheeseen

soveltiin uhatulle pai-
kalle puolustus-

Miten SUOMEN JA HOLLANNIN suhhteita luodaan

HAAGIN LÄHETYSTÖN ILMAPIIRISTÄ

Kirjoittanut Yrjö Yläne.

Sun ulkomailla ollessa sattuu tulemaan koti-ikävä, kun on osunut muukalaisena joutumaan ikävyysiin minkälaisiin

tahansa tai kun oikea lihallinen kieli on väsynyt koettaessaan koukistua kaiken maailman puhekielten ääntämistapojen mukaisesti, on lohdullista tietää — varsinkin jos on yksin — että tuossa vieraassa ympäristössä, aivan käden ulottuvilla on paikka, jossa tuntee seisovansa kuin kotoisella kamaralla. Se paikka on lähetystö. Se on kuin palanen koti-maata, aivan sitä »meidän kylää», jossa ihmiset ovat tuttuja keskenään, jossa pulaan joutuneelle ojentuu ohjaava ja auttava käsi ja jossa ajatusten ja mielijohteitten julkituomista ei sido vieras kahle, vaan jossa kieli saa kangertamatta tulkita sydämen kyllyyttä tai sen tyhjyyttä.

En mitenkään tahdo väittää, että meitä — suomalaisia sanomalehtimiehiä Hollannin matkalla — olisi ehtinyt vaivata koti-ikävä, että olisimme joutuneet muihinkaan ikävyysiin tai että olisimme väsyneet hollanninkielen — jota emme ollenkaan osanneet — tai muidenkaan kielten ääntämiseen. Mutta joka tapauksessa täytti mielen kotoinen tuntu, kun Haagissa kutsuttuina lähestyimme lähetystöaloamme ja ja näki tutun ristilipun sen seinustalla vilahtelevan Nassau-pleinin lehmüksien lomitse. Hollantilaiset ystävämme olivat jättäneet meidät sillä kertaa omiin hoteisiimme, ehkäpä sen takia, että tunnelma olisi ollut mahdollisimman eheä. Kun juhlapukuiset palvelijat olivat korjanneet talteen päällysvaatteemme, ottivat meidät sydämellisesti vastaan Suomen asioitten hoitaja, chargé d'affaires Yrjö Saastamoinen ja hänen puolisonsa, rva Iris Saastamoinen. Tervetulleiksi lausuttuina lähdimme heti lähemmin tutustumaan lähetystöhuoneustoon. Talo, joka on Suomen hallituksen vuokraama, on hollantilaiseen tapaan 3-kerroksinen. Ensimmäisessä ovat vastaanotto- ja seurusteluhuoneet, toisessa chargé d'affairesin ja kolmannessa muiitten virkailijain huo-

neet. Katselijan huomio kiintyi heti varsin laajaan kirjevaihtoon, joka osotti, että Haagin lähetystössä (pääkonsulaatissa) ei ole istuttu ristissä käsin. Yleisesti tunnettua onkin, että tämä lähetystö on parhaiten hoidettuja ulkomaisista edustuslaitoksistamme. Sen toimesta tai myötävaikutuksella on ilmestynyt 20 julkaisua maamme tunnetuksi tekemiseksi sekä 5 suomalaisen kirjallisuuden merkkiteosta maan kielelle käännettyinä, jotka kaikki oli koottu nähtäväksemme. Sitä paitsi on useita teoksia juuri ilmestymässä, m. m. Aleksis Kiven Seitsemän veljestä ja Kalevala. Kaupalliselta kannalta

Chargé d'affaires Yrjö Saastamoinen ja hänen puolisonsa Iris Saastamoinen

katsoen on tämä työ langennut hyvään maaperään, sillä valistustyötä on tehtävä juuri niissä maissa, joissa meillä on taloudellisia intressejä valvottava. Muistettakoon tämän yhteydessä, että vientimme Hollantiin ja Belgiaan (jossa asioitamme hoidetaan niinkään Haagin lähetystöstä) v. 1923 nousi 691 milj. mk:aan, joten lähetystön alue vientimaidemme joukossa on ensimmäisellä sijalla Suur-Britannian jälkeen. Hollanti on sitäpaitsi maailman toinen siirtomaavalta, jonka aluissa asuu 50 milj. henkeä.

Paitsi kulttuuri- ja kaupallisen valistustyön tekemiseen on Haagin lähetystön toiminta kohdistunut uusien suhteiden hankkimiseen Hollannin ja Belgian tiedemiespiireissä. Mainittakoon tässä ainoastaan lakitieteen tohtori H. Colijnin tunnettu väitöskirja Ahvenanmaan kysymyksestä. Tässäkin teoksessa mainitsee kirjoittaja käyttäneensä lähteinä lähetystön julkaisuja ja saaneensa lähetystöltä apua. Hollannissa on kansainvälisen oikeuden kehto ja tässä maassa toimivat kansainliiton luoma pysyväinen tuomioistuin sekä Haagin pysyväinen välitystuomioistuin. Jos me tulevaisuudessa joudumme Ahvenanmaan kysymyksen tapaiseen konfliktiin, tulee Hollannin tiedemiesten mielipide merkittävään paljon.

Haagin lähetystön työn menestyksellisyydestä ovat vielä

todistuksena Hollantilais-suomalaisen yhdistyksen syntyminen, joka yhtymä on jo paljon saanut ja tulee vielä varmasti paljon saamaan aikaan Suomen ja Hollannin suhteitten lujittamiseksi, sekä se tosiseikka, että se on kyennyt herättämään siksi paljon myötätuntoa Suomea kohtaan, että suomalaiset sanomalehtimiehet saivat kutsun saapua vieraiksi tähän länsi-euroopalaisen kulttuurin pesäpaikkaan. Mainittakoon vielä lisäksi, että Haagin lähetystö oli ensimmäinen, joka jo viikkoa ennen muita saattoi hallituksellemme tiedoittaa Ahvenanmaan kysymyksen onnellisesta ratkaisusta kansainliitossa.

Mies, joka tällaisella menestyksellä on hoitanut edustustamme, nim. chargé d'affaires Yrjö Saastamoinen, on vielä elämänsä parhaissa voimissa. Hän on syntynyt v. 1888. Käytyään ensin kouluja Saksassa, joutui hän attachéksi Berlinin lähetystöön. Palveltuaan sitten ulkoministeriössämme nimitettiin hän v. 1913 Suomen chargé d'affairesiksi ad interim Hollannissa ja Belgiassa. Ja aivan äskettäin on hän nyt nimitetty vakinaiseksi asioittemme hoitajaksi. Toimenpide tuntuu muodolliselta, mutta sitä on tervehdittävä tyydytyksellä koko maan edun kannalta. Diplomaattisessa maailmassa on vielä suuri merkitys muodollisuuksilla, siellä vallitsee ankara penkkijärjestys. Sillä sinne, mihin lähettiläät kutsutaan, ei kutsuta asioitten hoitajaa, ja mihin asioitten hoitaja kutsutaan, tuskin kutsuta väliaikaista sellaista. Kokeneena ja hiotuneena maailmanmiehenä sekä kaikkia sivistyskieliä taitavana on hra Saastamoisella nyt suuremmat mahdollisuudet jatkaa toimintaansa hyväksemme. Apuna tärkeässä tehtävässä on hänellä nuori lähetystösihteerinsä, hra Arne Sohlman. Hänen tehtävänään on suurimmaksi osaksi huolehtiminen valistustyöstä ja hänen käsialaansa ovatkin monet lähetystön toimista julkaistut maatumme

seurusteluhuoneeseen, jossa meitä odotti herkullinen kahvipöytä mitä ihanimpine hollantilaisine pikkuleivoksineen, oli meillä tilaisuus tutustua häneen hieman lähemmin. Hän on syntynyt Elsass-Lothringin saksalaisia ja joutui naimisiin hra Saastamoisen kanssa v. 1912. Ryhtymättä lähemmin kuvaamaan, sanon vain lyhyesti, että hän on kaunis. Katsokaapa kuvaa Suomen Kuvalehden kansilehdellä

Suomen lähetystötalo Haagissa.

n:ssa 36, niin tulette siitä vakuutetuksi. Hänen viehkeästä olemuksestaan säteilee hyväntahtoisuutta ja maailmannaisen eleganssia. Kaikille oli hänellä heitettävänä joku ystävällinen sana sinä lyhyenä hetkenä, jona nautimme talon vierasvaraisuutta. Kaikki nämä ovat tärkeitä ominaisuuksia chargé d'affairesin rouvalle, sillä tiedämmehan yleensä mikä suuri merkitys kauniilla ja viehkeillä naisilla on diplomatiassa. Ja kuten jälkeen päin saimme tietää, ei rouva Saastamoinen tässä suhteessa ole suinkaan mikään poikkeus. Hän on erittäin suosittu ja tervetullut vieras kaikissa, niin diplomaattisissa kuin muissakin seurustelupiireissä Haagissa. Ja tällälailla hänellä on ollut oivalmiehensä harrastusten ja

*Kiruna 1. Juli 24.
Korkearvoinen Rouva!
Minä lähetän Teille nämät
rivit Suomen kielessä siitä
kylästä Jukkasjärvestä, missä
tänään olemme käyneet.
Toivon, että tämä Teitä
iloihisee.
"On kyllä totta."
Ruhtinas Henriikki.*

Ruhtinas Henrikin suomenkielinen postikorttitervehdys rouva Saastamoiselle.

Lähetystösihteerin Arne Sohlman.

selostavat lentokirjaset.

Mutta lähetystössä on vielä kolmaskin henkilö, jolla on ainakin yhtä tärkeä tehtävä maatumme Hollannissa edustettaessa, joskin hänestä harvoin viestejä julkisuudessa näkyy. Nim. asioittemme hoitajan herttainen puoliso, rouva Iris Saastamoinen. Virastohuoneista laskeuduttuamme takaisin alakerran upeaan

linen tilaisuus myötävaikuttaa pyrkimysten menestymiseen.

Siinä kahvia nauttiessamme osuivat silmämme käyntikorttien ja onnittelujen maljakkoon. Huomiomme kiintyi erääseen tavalliseen postikorttiin, jossa luki selvällä suomenkielellä: »Ruhtinas Henriikki.» Herttainen emäntämme ehätti siihen samalla ja selitti:

— Se on prinssi-puolisolta, kuningattaren mieheltä.

— Tunnette siis hänen persoonallisesti?

— Tunnen kyllä. Hän lähetti sen minulle Ruotsista, kun kuningasperhe matkusteli siellä kesän kuluessa tunte mattomana.

Ja me tavailimme:

»Kiruna 1. juli 24.

Korkearvoinen Rouva!

Minä lähetän Teille nämät rivit Suomen kielessä siitä kylästä Jukkasjärvestä, missä tänään olemme käyneet. Toivon, että tämä Teitä iloihisee.

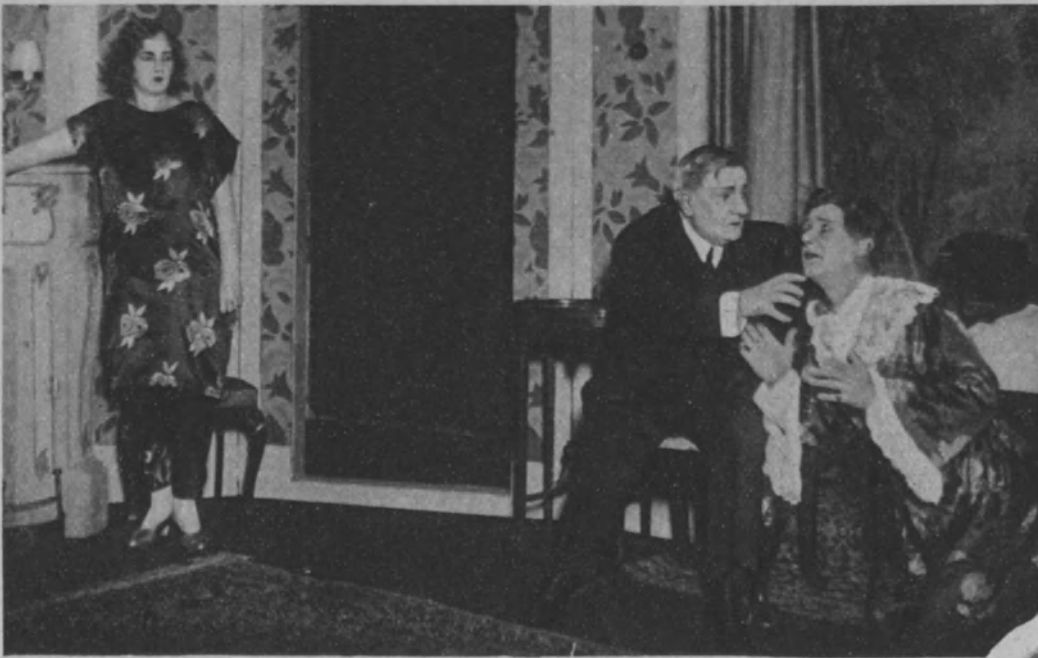
»On kyllä totta.»

Ruhtinas Henriikki.»

(Jatkoa sivulla 1341.)

UUTISPOI- MINTOJA

**KANSALLISTEAT-
TERI** (vieressä). Vi-
meisestä uutuudesta, rans-
kalaisia sukkeluuksia räis-
kähteledystä näytelmästä
„Siniparran kahdeksas os-
a.“ Vas. Päiviö Hors-
ma, Adolf Lindfors ja
Emil Autere.

**S.V.R:n ENSIMÄISEN PÄÄ-
TIREHTÖÖRIN**, Georg Ström-
bergin pronssipatsas, joka rauta-
tiemuseon toimesta äskettäin pal-
jastettiin rautatiehallituksen istun-
tosalissa.

**PÄÄKAUPUNGIN RAITI-
OTIEVERKKO.** Kuvamme
yllä ja vasemmalla ovat äsket-
tään liikenteelle avatulta Arka-
diakadun ja Kirurgin väliseltä
uudelta Töölön raittielinjalta.
Vieressä raittiovaunu Arkadia-
kadulla, yllä Koulutorilla lä-
hellä Johanneksen kirkkkoa.

HELSINGIN SATAMAOLAJEN PARANTAMINEN. Kataja-
nokan laiturin tekeillä olevat nostokurjet, jotta tulee kaikkiaan 5.
SHAKKI-OLYMPIALAISET (kuvat vieressä). Paris olympialais-
ten shakkiturnajaisiin otti osaa suomalainen shakkimestari A. Tsch-
ernoff, anastaen neljännen tilan 60 kilpailijan joukossa. Tunnustuk-
seksi tästä on hänelle nyt lahetetty viereen kuvattu kaunis hopeaplaaketti.

LANGATTOMAN KOTIPUHELIMEN KIERTEKATSAUS

TEHOKAS 6-LAMPPUINEN RADIO-VASTAANOTTAJA

Erään Suomen Kuvalehden lukijan laatima kone.

Suunnitellessani vastaanotkonetta, josta tässä näemme kuvan, tein sen pääasiallisesti kolmea näkökohtaa nimittäin yksinkertaisuutta, varmuutta ja äänen puhautta silmälläpitäen. Ajattelin siinä pikku vaimoani, joka nyt jo lähes vuoden ajan on saanut kärsiä miehensä radiohulluudesta (koti kun on ollut melkein kuin paja) ja joka varmasti on tullut siihen käsitykseen, että radiokone on vehje, jossa täytyy olla vähintään kymmenkunta yht'aikaa väännettävää nappulaa ja jonka hoitamiseen vaaditaan oikea »masinisti» eli radiohullu, jotta siitä lähtisi edes jonkunlaista ääntä. Niin ääntähän lähtee tosiaan melkein mistä radiokoneesta tahansa, mutta, voi surkeata, minkälaista, jos se vain joutuu ulotojen käsiin. Ajattelin siis myös noita naapuritani, jotka vingunnoillaan ja hätähuudoillaan monasti ovat pilanneet sekä itseltään että minulta monen illan nautinnon. Varmasti olen itsekin alkuaikoina varovaisuudestani huolimatta joskus avustanut tuota ulvontakonserttia.

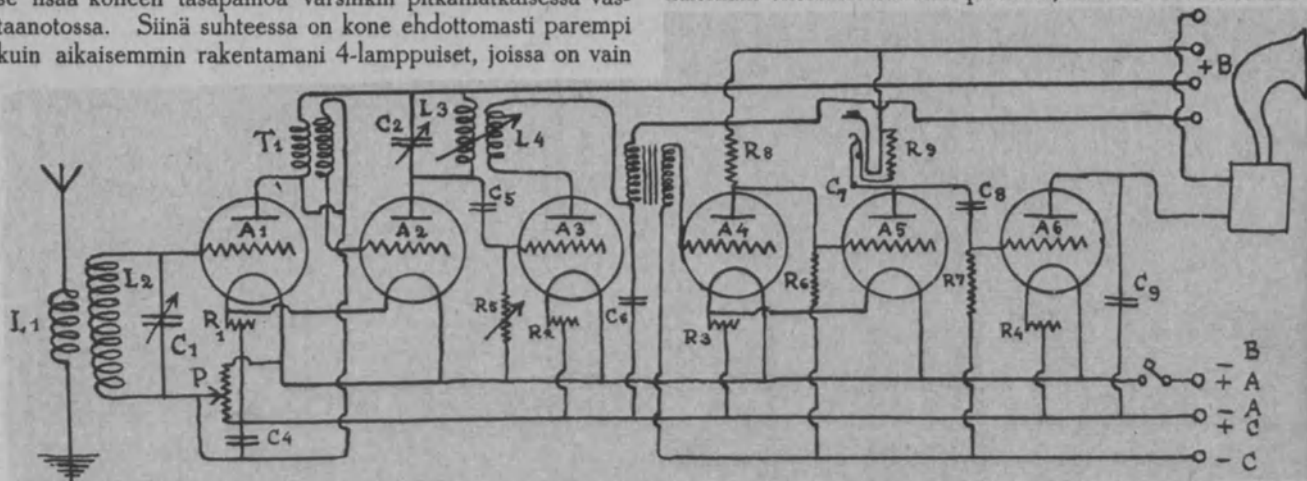
Tiedän kyllä, että jopa 5-lamppuisesta koneesta voidaan saada enemmän irti kuin tästä viimeksi rakentamastani 6-lamppuisesta. Silloin olisi kuitenkin käytettävä kahta viritettävällä anodilla varustettua korkeafrekvenssilamppua sekä kahta matalafrekvenssitransformaattoria. Kokemuksesta tiedän, että sekä koneen rakentaminen että viritäminen tällöin käy hyvin vaikeaksi, kun taas äänen puhtaus tavallisesti kärsii jo kaksiaasteisesta transformaattorimatalafrekvenssikytkennästä. Päätin siis tyytyä yhteen viritettyyn anodiin, joka yhdessä aperioidisen antennikytkennän kanssa takaa koneelle hyvän selektiivisyyden, sekä varustaa ensimmäisen korkeafrekvenssilampun aperioidisella transformaattorikytkennällä. Ensimmäisen lampun vahvistus on tällöin lyhyille aalloille tosin tuskin kaksinkertainen, mutta tämä kytkentätapa ei siis vaadi mitään viritystä. Sitäpaitsi se lisää koneen tasapainoa varsinkin pitkämatkaisessa vastaanotossa. Siinä suhteessa on kone ehdottomasti parempi kuin aikaisemmin rakentamani 4-lamppuiset, joissa on vain

yksiasteinen viritettävällä anodilla varustettu korkeafrekvenssivahvistus. Uuden koneen ulotuvaisuus on myös parempi kuin edellisten. — Äänen puh-

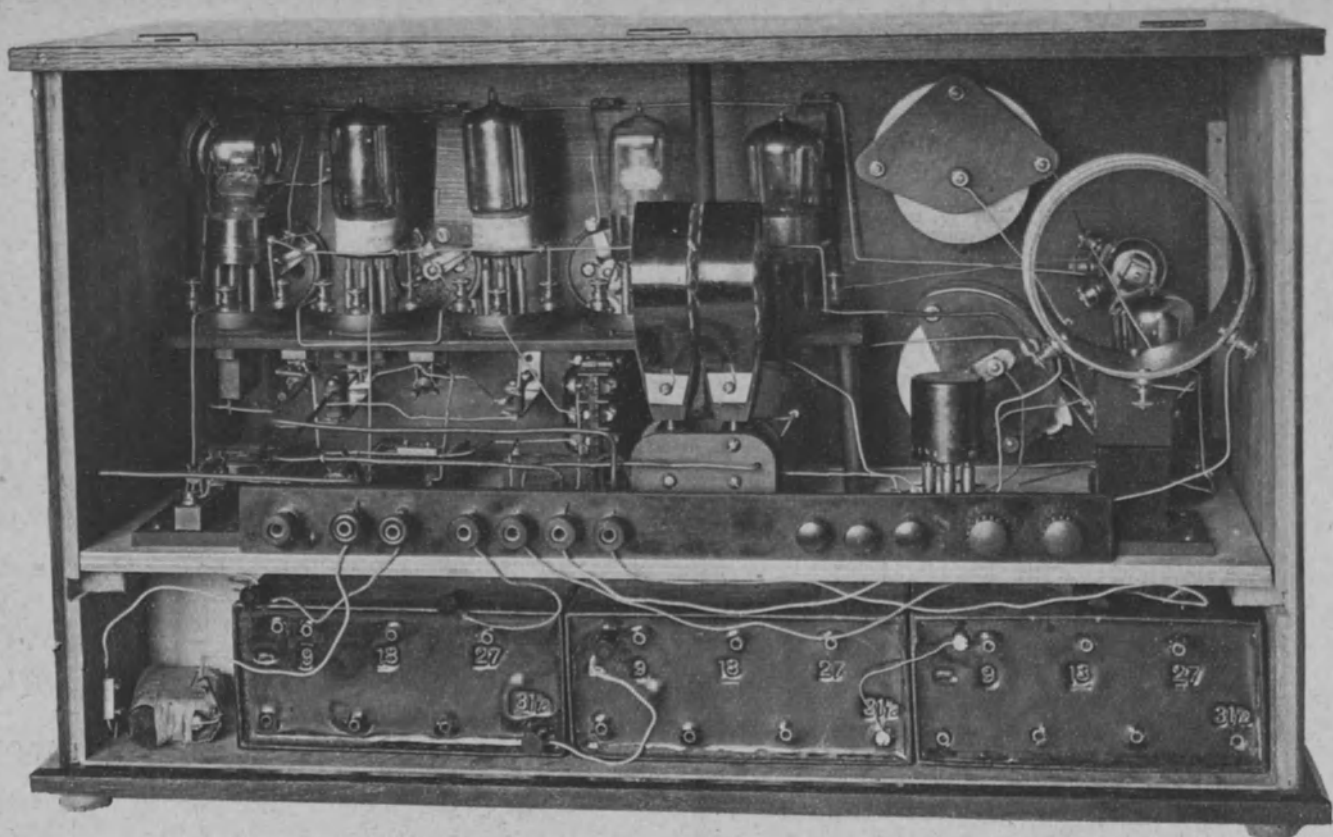

Vastaanotokone, jolla on kuultu Madridakin.

taus on taas ostettu yhden lisälampun sekä siis myös virrankulutuksen kustannuksella. Käyttämällä säästölampuja tulee kuitenkin virrankulutus siksi pieneksi, ettei se aiheuta suuria

Vastaanotokoneen kytkinkaava. $L_1 = 10$, $L_2 = 50$ kierrosta (9 cm. läpimittainen solittiputki). $L_3 = 75$, $L_4 = 75$ kierrosta (honeycombpuolia). Kaikk. neljä lukua lyhyitä aaltoja varten. T_1 = aperioidinen korkeafrekvenssitransformaattori (Soenska Radioblog'in). T_2 = matalafrekvenssitransformaattori 1:5. $C_1 = n. 500$ cm. $C_2 = n. 300$ cm. $C_3 = n. 200$ cm. $C_4, C_6, C_9 = 1000-2000$ cm. $C_5 = n. 200$ cm. C_7, C_8 1 MF. $R_1, R_2, R_3, R_4 = 10-30$ ohmia riippuen lampuista. $R_5 = 1-2 M\Omega$ (hilacuoota ei tarvita, jos käytetään pehmeää detektorilamppua). $R_6, R_7 = 1-2 M\Omega$. $R_8, R_9 = 20000-50000$ ohmia riippuen lampuista. $P =$ potentiometri 300-400 ohmia.

Vastaanotokone

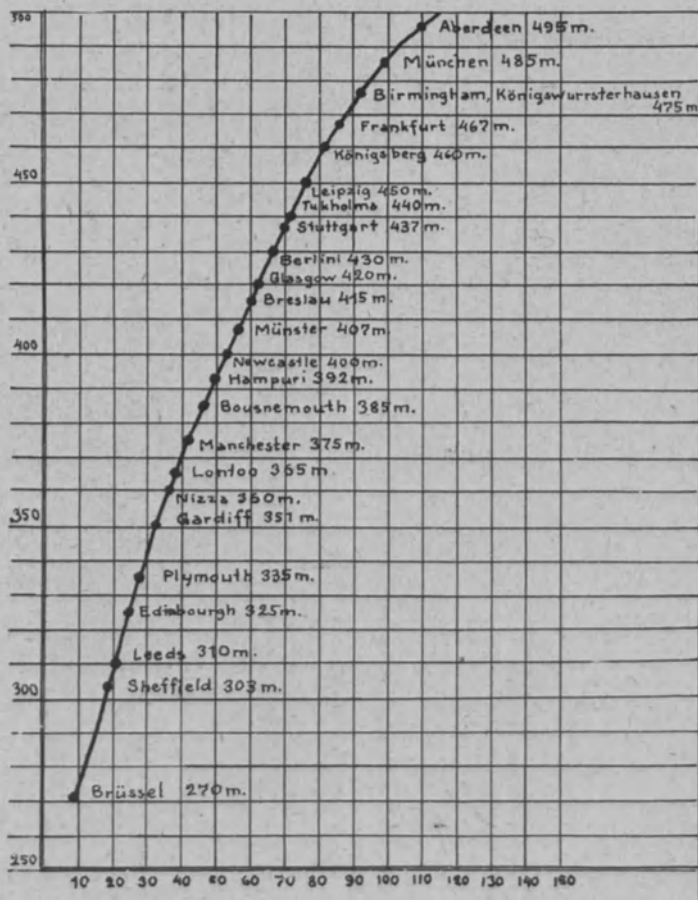
takaa nähtynä

menoja. Olen siis poistanut toisen matalafrekvenssitransformaattorin ja sen sijaan käyttänyt kaksiasteista vastuskytkentää, jolloin transformaattori-kytkennässä useimmiten esiintyvät rapisevat sivuäänit ovat hävinneet.

Kone on tosiaankin hyvin yksinkertainen käyttäjä, niin yksinkertainen, että vaimonikin heti kykeni panemaan sen soimaan. Sekundääripiiriin ja viritettävän anodiin inductio ja kapasiteetti on niin määritelty, että käytämälläni antennilla, jonka muodostaa talon peltikatto, molempien kiertokondensaattorien asteikot asetetaan samalle numerolle, joka vastaa määrättyä aaltopituutta. Reaktiokelalla sitten etsitään asema, ja anoodikondensaattorin hienosäätäjällä ja potentiometrillä tapahtuu lopullinen viritys. Jos käytetään, kuten minä puolestani, pehmeää detektori-

lamppua, vaatii sen hehkuvastus joskus jälkisäätelyä.

Saavuttamistani tuloksista mainittakoon, että heti ensimmäisenä iltana (7/9) kuulin seuraavat ulkoiset asemat korkeapuhujalla: Königsberg 460 m, kl. 9.15; Breslau 415 m, kl. 9.40; Stuttgart 437 m, kl. 9.55; Hampuri 392 m, kl. 10.10; Frankfurt a/M 467 m, kl. 11.20; Brüssel 270 m, kl. 11.35. Sitäpaitsi kuuluivat selvästi puhelimesta seuraavat: Münster 407 m; München 485 m; Newcastle 400 m. Lontoo ja muut englantilaiset asemat kuuluivat sinä iltana huonosti, mutta olen myöhemmin saanut monta korkeapuhujallakin. Radiola täällä Helsingissä kuuluu tietysti mainiosti korkeapuhujalla 5 lampulla ja parhaiten sisäantennilla ilman maaajohtoa jopa kokonaan ilman antennia ja maaajohtoa, jolloin viritys kuitenkin on hyvin kriittinen.

Kirjoittajamme koneelleen laskema taulukko, jossa alhaalla on kondensaattorien asteiluvut (aina samat molemmissa yhtiöissä), vasemmalla aaltopituudet. Tämän mukaan voi aina tietää mitä asemaa kuulee ja missä mikin asema on kuullavissa.

PÄÄNKIVISTYS

parannetaan "4711:llä"

*

Muutama pisara otsalle ja ohimoille auttaa varmasti

4711. Eau de Cologne

Voigtländer Sigurd SATRAP Wübben

<u>Kameroita Optiikka</u>	<u>Kuvalevyjä</u>	<u>Paperikemikaloita</u>	<u>Valokuva-albumia</u>
Voigtländer & Sohn A.-G.	Rich. Jahr Kuvalevytehdas A.-G.	Chem. Fabrik. of Act. (omist. E. Schering)	Wübben Ges. m. b. H.
Optilliset tehtaot Braunschweig	Dresden - A. 16	Valokuvausosasto Berlin Charlottenburg	Berlin. SW 68 Kochstr. 60-61

Tuottavaa työtä kaikille

**Takaamme
Teille vähintään 40:n
markan päivätulon
ja enemmänkin!**

*

**KOTIKUTOMO-O.Y.
VASANTA**

HAKASALMENKATU 4 B,
OSASTO I. E. HELSINKI.

Lähetetään minulle ilman mitään
kuluksia sitoumusta ilmai-
seksi ja postipaasti esittely-
vihkonen ja lähempää tietoja
päästäkseni Teidän avustajaksi

Nimi .....

Asunto .....

Postiosoite .....

Haemme kaikkia, miehiä, naisia, vanhoja ja nuoria kutomaan VASANTA kutomakoneellamme sukkia sekä kaikenlaisia trikotavaroita. Työ, jota voidaan tehdä kotona ympäri vuoden, on kevyttä ja yksinkertaista. Mitään aikaisempaa oppia eli henkilökohtaista opetusta ei tarvitse. On samantekevää missä asutte.

Täyttäkää jo tänään vieressä oleva kuponki, leikatkaa irti ja lähettäkää meille.

**Kotikutomo-osakeyhtiö
VASANTA**

Hakasalmenkatu 4 B | Helsinki

**OXYGENOL
HAMMASTAHNA**

tekee, kuten kuvasta näkyy,
hampaat vahvoiksi, valkeiksi
ja kauniiksi.

PIKKUSISKO

Kirj.

AURA JURVA

Hinta 10 mk.

Aura Jurvan uusi kirja on sopivaa ja herttaista lukemista kaikenikäisille, mutta varsinkin lapsille. Siinä tulevat hänen mainiot kertojalajansa parhaiten esille.

AURA JURVAN edellisistä teoksista mainittakoon:

TORPAN TONTUT. KOULUNÄYTELMÄ. 6: 50. Toinen painos. 12: —.

METSÄNELÄMÄÄ. PUUNHAKKAJA JA METSÄNNEITO. Sa- Partioläisnäytelmä 10: —. tunäytelmä. 11: —.

KUSTANNUSOSAKEKEYHTIÖ OTAVA

Hoitakaa koiraanne oikein

ja noudattakaa asiantuntijan neuvoja.

*

Ruotsinmaalaisen eläinlääkärin E. Henriessonin kirja

Koira terveenä ja sairaana

jokajuurion ilmestynyt maist. Yrjö Ylänteen suomentamana, antaa kaikki tarpeelliset tiedot ja neuvot koiranhoidossa.

Hinta 15 mk, sid. 25 mk.

OTAVA

Tärkeä tieto naisille!

Otavan kustantamassa naisten käsityökirjasarjassa on ilmestynyt viimeksi

Verkkopitsi

eli filet- ja tyllilyöt

180 kuvaa ja I molemmin puolin painettu työpiirustuslehti. Saksankielestä suomentanut ILOXÄ JALAVA.

Verkkopitsi- eli filet- ja tyllilyöt ovat kaikkien kansain naiskäsitöistä kauneimpia ja jaloimpia. Tämä uusi kirja neuvoo kädestä pitäen pitsintekoa naisille, jotka sitä eivät vielä tunne, se selittää sanoin ja havainnollisin kuvin ja tekee mahdolliseksi tämän hauskan käsityön oppimisen jokaiselle, joka sitä haluaa. Hinta 15 mk

Ennen ilmestynyt:

Virkkukirja.
Ristipisto-ompelu.
Kudintyöt.
Koruompelu.

Kunkin hinta 15 mk.

KUSTANNUSOSAKEKEYHTIÖ OTAVA

"VIIMEINEN KAVALJEERI"

SUURFILMI, JONKA ENSI-ILTA PIAKKOIN ON KINO-PALATSISSA

*Kauniin Brummelin ihmeellinen elämäntarina filminäytelmänä,
pääosassa JOHN BARRYMORE*

Keikarityyppiä, joka on jonkun verran korkeammalla tasolla kuin ne nykyajan hyvin tavalliset nuoret miehet, jotka pitävät tarkkaa huolta siitä, että kaulahuivi ja sukat ovat samenväriset, kutsutaan yleisesti „dandyiksi“ ja „dandyja“ on aina ollut olemassa. Huomattavimpien joukkoon kuuluivat Aleibiades ja Julius Cæsar. Vielä mainittakoon Disraeli, Pascal ja Oscar Wilde y. m.

Mutta yksi tunnetuimmista oli kuitenkin „Beau Brummel“, George Bryan Brummel, englantilainen syntyyään. Hän oli sen ajan miehiä jolloin hänen kotimaataan kutsuttiin vanhaksi, iloiseksi Englanniksi. Hän syntyi 1778 ja kuoli 1840. Ja tämä loistava ilmestys, salonkien epäjumala, kuoli tietystikin suuressa kurjuudessa, yksin, kaikkien hylkäämänä kuten Oscar Wildekin.

Tunnustettava on, ettei Barrymorelle mikään tehtävä voisi soveltua paremmin kuin se minkä hän uusimmassa filmisään niin loistavasti suorittaa. Hän esiintyy hurmaajana, dandyna ja mielipuolena yhtä loistokkaasti.

Koko Brummelin elämä esitetään meille valkealla kankaalla. Näemme hänet nuoruuden loistossa, näemme hänen miehuuden parhaassa iässä muuttuvan katkeraksi ja vetäytyvän yksinäisyyteen kunnes lopulta joutuu mielisairaalaan odottamaan vapautusta elämästä. — Monet kohtaukset ovat ainutlaatuisia. Barrymoren vasta näyttelijät Carmel Meyers ja

Brummelin elämään tutustuttaa meitä Warner Brothers uusimmalla filmillään. Brummelin osassa on John Barrymore, aikaisemmin tunnettu filmistä „Tohtori Jekyllin salaisuus“.

Mary Astor kilpailevat keskenään kauneudesta.

Filmi on kokonaisuudessaan suurenmoinen. Näytteleminen, toiminta, loisto ja mestarillinen ohjaus ovat luoneet filmin joka

todellakin saa katsojan näkemään elämän sellaisena kuin se on.

Ilmoitussivu.

Suomalainen peltokasviviljelys

Kirjoittaneet

Gösta Grotensfelt,

Juho Jännes, Arthur Rindell, J. E. Aalto-Setälä ja J. O. Sauli

Kaksi osaa . Yhteensä 1,200 sivua . Satoja kuvia

Sellainen kirja kuin nyt valmistunut »Suomalainen peltokasviviljelys» on, sei meillä ole ollut eikä monessa maassa ole vastaavanlaista teosta. Siinä on peltokasviviljelyksen eri puolet seikkaperäisesti käsiteltyt, niin että mitään erikoisoppaita ei sen rinnalla tarvita. Asian käsittelyn, tietojen runsauden ja kuvituksen havainnollisuuden puolesta on teos ainoalaatuinen.

I osa käsittelee eri peltokasvien viljelyksen. Kaikki eri viljelystavat vanhemmista uudenaikaisimpiin ovat esitetyt ja vertaillaan niitä ja neuvotaan parhaat.

II osassa käsitellään maanlaatua, kasvien vedenhankintaa, maanmuokkausta, lannoitusta, rikkaruohojen poistamista ja kasvien jalostusta. Kirjoittajat ovat — kuten tunnettua — maan parhaita asiantuntijoita.

Jokainen valistunut ja eteenpäin pyrkivä maanviljelijä tietysti hankkii teoksen. Teoksen laajuuteen ja erikoisuuteen nähden on hinta sangen halpa.

I osa nid. 72 mk, sid. 90 mk.

II osa nid. 93 mk, sid. 110 mk.

Saatavana kaikista kirjakaupoista kaupungeissa ja maalla sekä suoraan kustantajalta:

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ
OTAVALTA

os. Helsinki, Uudenmaank. 10

J. A. MARSCEN,
piiriäinlääkäri. Iisalmi. 50 v.
3. 10. 24.

G. WÄINÖNHEIMO,
kappalainen. Ruovesi. 60 v.
4. 10. 24.

JULIA ALHA,
kirkkoherranrouva. Renko. 50 v.
10. 10. 24.

ANNA TUUKKANEN,
suom. tyttök. ent. vahtim.
Mikkeli. 80 v. 22. 9. 24.

ANTON LAHTELA,
maanviljelijä. Vehkalahti. 70 v.
10. 10. 24.

HEIKKI VARTIAINEN,
ent. siltavuotti. Iisalmi. 70 v.
5. 10. 24.

JUHO LAHTINEN,
Karan kartanon maitokuski.
Riihimäki. 70 v. 28. 9. 24.

VIKTOR WIRTANEN,
muurari. Helsinki. 70 v. 26.
9. 24.

TAAVI VITTING,
ent. talollinen. Jaala. 70 v. 25.
9. 24.

OSKARI MELA,
maanviljelijä. Mäntsälä. 60 v.
11. 10. 24.

MATILDA WIKSTRÖM,
rouva. Perniö. Finby. 70 v.
20. 9. 24.

VILHELMIINA LITTUNEN,
vanhaemäntä. Lempäälä. 70 v.
16. 9. 24.

EMIL VINKVIST,
ratavartija. Vanaja. 60 v. 5.
10. 24.

VILHELM. KARLSSON,
rouva. Helsinki. 60 v.
24. 9. 24.

G. R. NYMAN,
metallityöntekijä, mestariampuja.
Helsinki. 50 v. 12. 10. 24.

EDVARD KIVISMÄKI,
konstaapeli. Helsinki. 50 v.
9. 10. 24.

VILI TASKINEN,
maanviljelijä. Juva. 50 v.
10. 10. 24.

ANNA HAKKARAINEN,
rouva. Kuopio. 50 v. 8.
10. 24.

Vanhaisäntä MATTI NESTE ja hänen vaimonsa ANNA-LIISA.
Alavuus. Kultahäät 15. 10. 24.

MITEN SUOMEN JA HOLLANNIN SUHTEITA LUODaan

(Jatkoa sivulta 1331.)

Olihan siinä virheitä, mutta tarkoitus oli kuitenkin hyvä, ja sehän on pääasia. Jonkun kiirunalaisen kieltaitoon oli siinä nähtävästi luotettu, sillä eihän ruhtinas itse kieltämme taida. Lieköhän kruunupäitten piirissä sitten Juhana herttuan käytetty suomenkieltä yksityisessä kirjeenvaihdossa!

Uskalsimme vielä udella, että mitäs se tuo »On kyllä totta» tarkoittaa. Rouva Saastamoinen hymyili veikeästi ja selitti, että se oli muisto eräästä kohtauksesta Scheveningenin kylpyrannoilta.

Niin Scheveningen! Sielläkin on rouva Saastamoinen yhtä odotettu ja tervetullut kuin Haagin kutsuissa. Niin vakuutti meille eräässä tilaisuudessa kohtelias Portugalin ministeri, joka sanoi:

— Scheveningenissä on silloin suuri hetki, kun rouva ministeri astuu veteen. Silloin kokoonnumme kaikin häntä ihaillemaan.

Suomen Kansakoulujen
johtokunnat ja perheet!

HYVÄN URKU HARMONION

saatte varmasti
edullisimmin

A. J. Tiaisen Urkuharmonitehtaasta

os. Ukuniemi
Liike perustettu 1903

Palkitut viimeisissä yleis. teoll. näyttelyissä. Parhaat
todistukset ja kuull. hintaluettelo pyynn. ilmaiseksi.

GOERZ-BOX-KAMERA

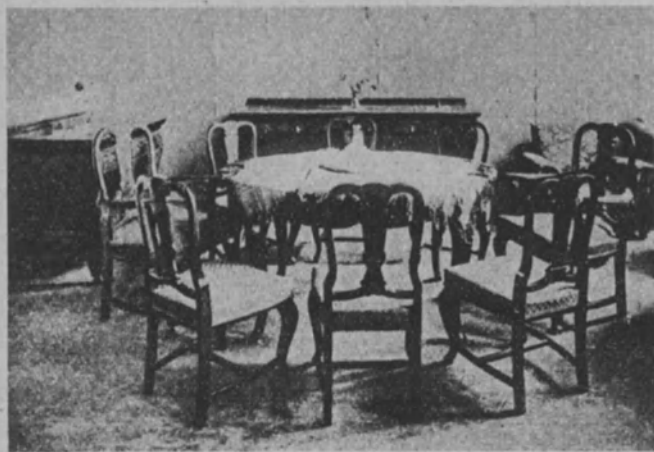
SMK. 260:—

Tällä koneella saatte mai-
nioita kuvia valokuvaus-
tarpeiden liikkeessänne an-
netun 10 min. opetuksen jälk.

E. HUHDAN PUUSEPPÄTEHDAS

HÄMEENLINNA
Puh. 520

Valmistaa:

apteekkien, pankkien y. m.
liikehuoneustojen sisustuksia, makuuhu-
neen-, ruokahuoneen- ja salien-
kalustoja sekä ensiluokk.
nahkakalustoja.

TIEDUSTELKAA HINTOJANI!

Polku-
pyörän
osia ja
tarpeita

kuten

Raamia, suomalaista maltia
Ohjaustankoja
Etu- ja vapaarumpuja
Ketjuja, Polkimia
Puuvanteita, Puolia
Satuloita, Laukkuja
Kädentiloja, Kelloja
Pumppuja y. m. sekä
Fulda ulko- ja sisäkumeja

ostetaan tukuttain edullisimmin meiltä, sillä edus-
tamme ensiluokkaisia englantilaisia, saksalaisia,
belgialaisia, ranskalaisia ja ruotsalaisia tehtaita
tällä alalla. Pyytänne meiltä hintatarjouksia
ennenkuin pääätte näiden tavaroiden ostamisesta.

AXEL WALLENIUS & C:O

HELSINKI
Puhelin 11677 | Sähköos. Waco

Valokuvia suurennetaan ja
kehystetään nopeasti sekä
huolellisesti. — Aina varas-
tossa kauniita soikeita y. m.
kehyskiä. Kuullinen luot-
telo pyydetäessä. — Asia-
miehille edullisin, sillä liike
on maamme tunnetuin ja
vanhin tällä alalla. Usua
asiamiehiä otetaan.

**KOTIMAINEN VALOKUVIEN
SUURENNUSLIIKE**

Korkeasuurenkatu N:o 25 | Helsinki
Omat, Matti Koine

H u o m. i Huokeimmat hinnat.

Ilmoitussivua.

BARNENGEN IN Parba-parranajovoide

tekee parran-
ajon helpoksi ja
mieluis. myös
kylm. vedellä.

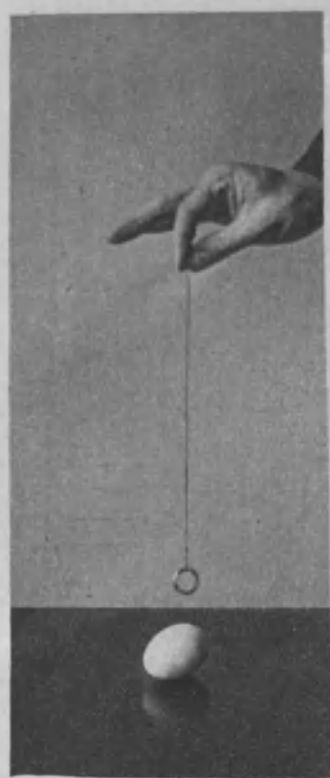

AJANVIETESIVU

TOMMI JA VELI GIOVANNI
OS. UUDENMAANKATU 10 HELSINKI

ENNUSTAVA TÄHTIHEILURI TÄMÄN SYKSYN MERKILLISYYKSIÄ

joita emme käsitä, ja että ilmiöllä, josta kirjoitimme, on paljon laajempi merkitys. On sangen vanha tapa, hän sanoo, erikoisen tähtiheilurin avulla saada asioita selville. Tahdomme seuraavassa lyhyesti selostaa, millainen tämä merkillinen laitos on.

Itse asiassa se on sangen yksinkertainen laite. Kultainen sormus kelpaa hyvin; tämä sormus ripustetaan lankaan tai hiukseen ja pidetään riippumassa oikean käden peukalolla ja etusormella; Muiden sormien täytyy olla erillään näistä sormista, koska niillä on eri „polariteetti“. Samoin on vasen käsi pidettävä selän takana, ettei sen vaikutus häiritä. Kaikki metalliesineet on poistettava mahdollisimman kauaksi eikä muut henkilöt saa olla 2 metriä lähempänä kokeilijaa. Kun nyt pannaan jokin esine, jota tahdotaan tutkia, puhtaalle paperille pöydälle, jossa ei ole esim. metallinauloja ja tähtiheiluri pannaan riippumaan suoraan koesesineen yläpuolelle, niin tapahtuu ihme. Jos kokeiltavana on esim. kananmuna, niin heiluri alkaa liikkua pyöreässä ympyrässä munan yläpuolella siinä tapauksessa, että munasta tulisi haudottuna kukko, ja taas soikiossa, jos siitä tulee kana; jos muna on hedelmöitymätön, ei heiluri liku ollenkaan.

Näin voidaan koettaa myös, onko valokuva (tietysti ylösalaisin käännetty tai kuoressa oleva) naisen tai miehen, onko käsikirjoitus miehen vai naisen kirjoittama, Miehen valokuvan yläpuolella tekee heiluri ympyrää, naisen kuvan yllä soikiota, samoin kullan yllä ympyrää, hopean yllä soikiota j. n. e. Emme voi tässä tämän laajemmin esittää asiaa. Kokeilkoon jokainen itse ja, jos epäselvyyksiä sattuu, voimme ehkä joskus toiste asiaan antaa lisävalaistusta. Yhden asian vielä sanomme:

Keino, jolla m. m. saadaan tietoon, tuleeko munasta kana vai kukko, onko kirjeen kirjoittanut nainen vai mies, onko esine kultaa vai muuta metallia.

Sen johdosta, että eräässä numerossa julkaisimme heiluria koskevan tehtävän, olemme saaneet eräältä salatiestä hyvin perillä olevalta henkilöltä vihjauksen, että puhumme asioista,

1. Ilmajoen pappilan puutarhasta v. k. 27 poimittu omenanukkaterrettu.
2. Saman pappilan pellostä otettu 750 gr painoinen peruna.

3. Sysmässä kasvanut kädenmuotoinen porkkana.
4. Arvi Joutsenen lähettämä omiainen kurkku jääkeistä.
- 5 ja 7. Peruna, joka painaa 850 gr; kaivettu Taneli Vähäkankaan pellostä Kannaksessa; läh. J. Esselström.
6. Lydyia Reinon, Viuhdistä, lähettämä sieni Koralliorakas (Dryodon Coraloides). Sientä ei ole paikallakunnalla tunnettu. Sama sieni on kuvattu Otavan suuressa sienikartassa n:o 56.

seisokaa kokeillessanne kasvot aurinkoon päin, niin ettei vartalonne jää heilurin ja auringon väliin.

Jo Goethe tunsikin hyvin tähtiheilurin taian. Hän antaa siitä mainion esityksen romaaninsa „Vaalihelmolaiset“ toisessa osassa, yhdennessätoista luvussa. Siinä on Ottilie hyvin tunteellinen heilurin pitäjä, toisten ollessa huonompia. Asianlaita on nim. niin, etteivät kaikki perheen jäsenet ole yhtä sopivia heilurin pitäjiä, mutta viidestä on tavallisesti ainakin yksi hyvä heiluripitäjä. Mainittu Goethen kirja on

vastikää suomeksikin ilmestynyt ja sisältää hänen valittujen teostensa sarjaan.

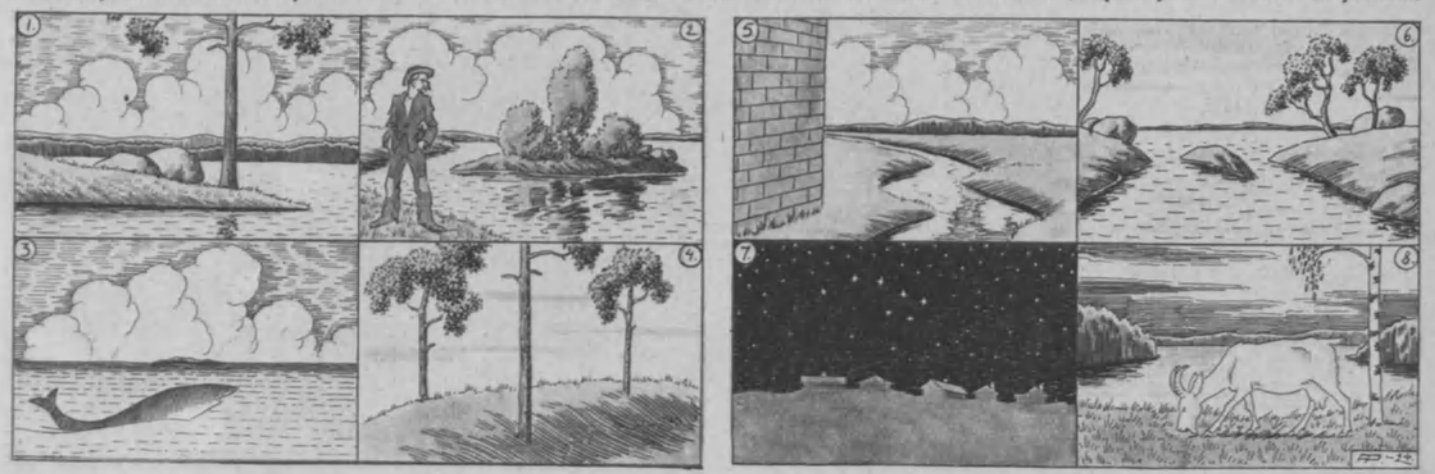
HUOMATKAA, että Jussi Pynyn biilimatka-kilpailun vastausaika loppuu lokakuun 15 päivää.

Muistakaa, että ensimmäinen palkinto on 3000 markan radiokone!

SARJAKUVAKILPAILU S. K. N. NUORIMMILLE LUKIJOILLE

Kolmas sarja: paikannimiä.

Kahdessa edellisessä numerossa olemme julkaisseet kahdeksankuvaisen sarjan kummassakin, joissa kukin kuva on tavallaan kuva-arvoitus. Nyt julkaistu kolmas sarja sisältää kahdeksan paikannimeä. On otettava niistä selvä, mutta vastauksia ei saa lähettää ennenkuin viimeinen, neljäs sarja ensi numerossa on julkaistu.

Peskää niitä usein Luxilla.

Silkki- ja villakappaleiden täytyy olla aina uuden näköiset, näyttääkseen hyviltä. Jos niitä pestään säännöllisesti LUXilla, säilyttävät ne uutuuden kiillon ja pehmeuden. Peskää niitä usein LUXilla; se on yhtä helppoa kuin käsienkin peseminen.

Te kaadatte vain hiutalemaiset „LUX-timantit“ kuumaan veteen, jossa ne liukuvat paksuksi, puhtaaksi vaahdoksi, joka on leppoista silkille — kaikille kallisarvoisille vaatekappaleillenne — myöskin käsillenne.

A. B. LEVER OY.
Helsinki

Myydään ainoastaan pahuikkeissa.

LUX

